

SAAVU KIRKKOPOSTI 3/2024

SISÄLLYS

Julkaisutiedot	1
Pääkirjoitus	2
Ensimmäisen Adventin evankeliumi teksti	3
Ensimmäisen Adventin saarna — Irja Askola	3
Vauhdin hurmasta opaskoiran käyttäjäksi, Jyrki Hännisen haastattelu – Tuula Paasivirta	5
Lucian päivän vietto Suomessa, Kirkkohallituksen verkkosivusto	7
Haastattelussa Kaarina Kristo —Tuula Paasivirta	7
Virren tarina 13 —Tauno Väinölä	9
Virren 13 sanat	10
Jukka Sariolan muistolle 1963-2024 Tuula Paasivirta	10
Sokeutumisen ei katkeroitannut, Matti Piiraisen haastattelu — Tuula Paasivirta	11
Oletko seurannut Jeesusta – Ulla Oinonen	13
Loppurukous virsi 31:3	14
Loppusanat	14

JULKAISUTIEDOT

Piste- ja äänilehti päätoimittaja Tuula Paasivirta
Podcast äänilehti päätoimittaja Tuomo Burman
Piste ja äänilehden saa nyt myös tilattuna omaan sähköpostiin.
Yhteystiedot: ext-tuula.paasivirta@evl.fi (huomaa etuliite ext),tuomo.burman@burha.net
Yhteisosoite: saavukirkkoposti.kirkkohallitus@evl.fi
Lukija: Tuula Paasivirta
Julkaisija: Suomen ev.lut. kirkon Kirkkohallitus, KJY
Tämä on lehden 74. vuosikerta

Toimisto ja tilaukset: Arja Kunnala, p. 050 3525 723, sähköposti arja.kunnala@evl.fi,
PL 210, 00131 HELSINKI
Lehti on tilaajilleen maksuton

PÄÄKIRJOITUS

Tuula Paasivirta

Kirjoittaessani tätä pääkirjoitusta on isänpäivä ja sosiaalinen media on täynnä onnitteluja tämän päivän isille, papoille ja vaareille. Paljon on muistoja ja kaipausta. Joillekin isä on jäänyt tuntemattomaksi, etäiseksi. Paljon on myös läheisiä välejä isien, isoisien kanssa. Monet muistelevat kauan sitten kuolleita isiään.

Tänään on kirkkovuodessa 25. sunnuntai helluntaista ja teema on kuolemasta elämään. Tähän liittyy vahvasti se kuinka Taivaallinen isämme on kutsunut luomansa ihmiset osalliseksi armosta ja iankaikkisuudesta. Tämä armo ja anteeksiantamus tulee meille Jeesuksen sovitusyön kautta. Ihminen joutuu aina tekemään valinnan, uskoko hän pääsiäsaamun ihmeeseen. Jeesus on ylönoussut meidän syntiemme tähden. Jeesus on kuoleman voittaja.

Tässä lehdessä on kolme haastattelua siitä, mitä on elää näkövammaisena tai miten elämä muuttuu, kun ihminen näkövammautuu. Se on iso muutos, etenkin, jos sairastuu etenevään silmäsairauteen, joka johtaa sokeuteen. On iso asia luopua muun muassa autosta tai moottoripyörästä.

Osa haastateltavista toivoi, että kirkko tarjoaisi enemmän toimintaa näkövammaisille. Ainakin joissakin seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä ollaan supistamassa ylipäätään vammaisille henkilöille suunnattua toimintaa. Ja tämä ikävä kyllä tuntuu ja näkyy myös näkövammaisille kohdennetussa toiminnassa.

Tärkeätä olisi sekin, että näkövammaiset itse voisivat toimia vapaaehtoisina seurakunnissa ja luottamustehtävissä. Sopivan koulutuksen käyneet henkilöt voisivat tehdä kirkossa myös töitä, niin kuin ovat tehneetkin. Mutta edelleen voisi olla enemmän vammaisia ihmisiä kokoaikatoissa, osa-aikatoissa tai pisteluoteisesti keikkatoissa. Olen ollut vammaisena henkilönä kirkossa töissä 26 vuoden aikana eri tehtävissä. Ja ensi vuonna tulee omasta pappisvihkimyksestäni 25 vuotta.

Vaikka ihminen näkövammautuisi hieman iäkkäämpänä, niin se ei ole koskaan osa normaalia ikääntymistä. Ikänäkö väistämättä tulee lähes kaikille, mutta se ei tee kaikista henkilöistä näkövammaisia ikääntyessäkään.

Mikäli sinulle tai läheisellesi tulee näkövamma voit olla yhteydessä Keskussairaaloiden näkövammaisten kuntoutussihteereihin. Heitä on ainakin yliopistosairaaloissa, joista löytyy näönkuntoutusosastot osana silmäklinikkaa. Voit olla yhteydessä myös Näkövammaisten liiton Näkökulma-puhelimeen arkisin klo 10–14 numerossa 09 -3960 5050. Se palvelee näkövammaisia ja heidän läheisiään.

Lehdessä on muistokirjoitus Jukka Sariolan muistolle. Hän menehtyi yllättäen Pyhäinpäivänä 2.11.2024. Hän oli merkittävä vammaisvaikuttaja.

Seuraava lehti ilmestyy ensi vuonna, jolloin lehti täyttää 75 vuotta. Palaan siihen tuolloin. Mutta ottaisin mielelläni muistoja vastaan. Entisten Kirkkopostin päätoimittajien, Hannes Tiiran ja Ari Suutarlan, kuoltua joitakin muistoja vuosien varrelta julkaistiinkin.

Toivotan kaikille lehden lukijoille siunattua adventin aikaa, hyvää joulua ja tulevaa vuotta 2025.

ENSIMMÄISEN ADVENTIN EVANKELIUMITEKSTI

Matteus 21: 1-9 Jeesus ratsastaa Jerusalemiin

Kun he lähestyivät Jerusalemiä ja olivat tulossa Betfageen Öljymäelle, Jeesus lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: »Menkää tuolla näkyvään kylään. Siellä on aasintamma kiinni sidottuna ja varsa sen vierellä; löydätte ne heti. Ottakaa ne siitä ja tuokaa minulle. Jos joku sanoo teille jotakin, vastatkaa, että Herra tarvitsee niitä mutta palauttaa ne pian.»

Näin tapahtui, jotta kävisi toteen tämä profeetan sana:

Sanokaa tytär Siionille:

Katso, kuninkaasi tulee!

Hän tulee luoksesi lempeänä,
ratsastaen aasilla,
työjuhdan varsalla.

Opetuslapset lähtivät ja tekivät niin kuin Jeesus oli käsenyt. He toivat aasin ja varsan ja panivat niiden selkään vaatteitaan, ja Jeesus istuutui aasin selkään. Ihmisiä oli hyvin paljon, ja he levittivät vaatteitaan tielle, toiset katkoivat puista oksia ja levittivät tielle niitä. Ja ihmisjoukko, joka kulki hänen edellään ja perässään, huusi: – Hoosianna, Daavidin Poika!

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!

Hoosianna korkeuksissa!

ENSIMMÄISEN ADVENTIN SAARNA

Emerita Irja Askola, Helsingin tuomiokirkkoseurakunta, Tuomasmessu, Helsinki 29.11.2015.
Julkaistu aiemmin Kotimaa -lehden Digipostillassa.

Hoosianna! Hoosianna on tunneladattu sana. Se on huuto ja kuiskaus. Se on ilon huudahdus ja sielun syövereistä kumpuava kuiskaus. Tätä se saa olla tänäänkin. Jokainen saa laulaa Hoosiannansa niillä tunteilla höystettyinä, jotka juuri nyt ovat totta; helpotuksen kuplina tai hiertävänä huolena.

Hoosianna huulillaan suuri ihmisjoukko tervehti aasilla ratsastavaa Jeesusta 2000 vuotta sitten. Lapset hyppivät ja pomppivat; innostuivat aikuisten joukosta – poimivat sieltä tuttuja kasvoja ja ihmettelivät outojen matkaajien ulkoasua. Aikuiset puolestaan muodostivat kirjavan joukon ja liittyivät Hoosiannaa huutavaan kulkueeseen erilaisin motiivein. Jeesuksen lähiystävät tietenkin – mukana messissä, kun aavistivat jotenkin oleellista olevan ilmassa, tai ainakin tulollaan. Heille Jeesuksen seurassa kulkeminen oli jo tuttua. Mutta toisenlaisiakin kulkueesta tavoittaa – ujoina pysyttelevät etäämmällä, sitäkin toivoen, etteivät naapurit huomaisi, että täällä sitä minäkin. Siksi täällä, kun jokin kumma kaipuu kaihertaa, mieleen nousee Sakkeus. Arasti nousi Hoosianna-huuto – kuin toiveena jostakin polusta, joka veisi yksinäisyydestä ystävyYTEEN. Oli siellä heitäkin, joiden Hoosianna helisi kuin vuoripuro: tuo aasilla ratsastavan Jeesuksen kohtaaminen oli vedenjakaja –

yksinäisyys oli vaihtunut tervetulleeksi toivottavaan yhteyteen; eilisen arvet oli hoitanut ehtoja asettamaton armo; muistoissa hiertävä häpeä oli sulanut anteeksiantamuksen helpotukseen.

Kaikenlaisia, monenlaisia, erilaisia kulki Jeesuksen vanavedessä. Hoosiannaa huutaen – siihen omimmat haavansa ja salaisetkin haaveensa silmukoiden.

Niin on tänäänkin. Me kaikki saamme ottaa itsellemme sopivan paikan tässä kulkueessa, tässä kirkossa. Täyttää oman Hoosiannamme kaikella sillä, mitä elämäämme nyt kaipaamme; myös kaikella sillä, mistä elämässämme kiitämme ja silläkin, mille ei ole sanoja eikä oikein edes tunnetta. Hoosianna on myös heidän huutonsa, jotka tuntevat itsensä mykiksi Jeesuksen tai Jeesuksen seuraajien lähellä. Hoosianna on myös heidän kuiskauksensa, joilla juuri ei ole nyt voimia lauluun eikä lauseisiin. Hoosianna on näet myös ihmisen huokauksen kokoinen.

Ystävät, tämä sunnuntai on sydänhuutojen sunnuntai. Täysi lupa sanoittaa sydämensä kyllyydestä oman elämänsä todellisuutta Jumalalle. Tässä täyden hyväksynnän ilmapiirissä me jaksamme käydä huomiseen luottavaisin mielin.

Ehkä me yhdessä huudamme, kukin omalla tavallaan, kolme kertaa ”Hoosianna”.

Nousemme nyt tunnustamaan ikaikaisen uskomme, sen, jonka varassa esiäitimme ja esi-isämme jaksoivat luottaa elämään ja kulkea kohti omaa huomistaan.

Uskontunnustus

Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,

ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivasiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,

ja Pyhään Henkeen,
pyhän yhteisen seurakunnan,
pyhain yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

VAUHDIN HURMASTA OPASKOIRAN KÄYTTÄJÄKSI

Tuula Paasivirta

Oululainen 58 -vuotias Jyrki Hänninen on ollut aina vaikeasti heikkonäköinen, mutta viime vuosina hänen näkönsä on heikentynyt niin paljon, että rakkaasta moottoripyörästä oli pakko luopua. Tilalle on tullut valkoinen keppi ja rakas lenkkikaveri opaskoira Into. Näkövamma aiheuttaja Hännisellä on harvinainen, vain miehillä ilmenevä silmänsairaus Koroideremia, etenevä silmänsairaus, joka muistuttaa retinitis pigmentosaa.

Jyrki Hännisen työhistoria ja elämäkokemukset tuovat toivottavasti meille muillekin rohkeutta kokeilla uusia harrastuksia, uusia asioita ja jopa ammatteja. Työikäisistä näkövammaisista on täystyöllisiä noin 24 prosenttia ja eläkkeellä on puolet maamme työikäisistä näkövammaisista henkilöistä. Koko väestön täystyöllisyysaste on yli 70 prosenttia.

Melkein hengästyn kuullessani Hännisen monipolvisesta työelämästä. Hänninen on monen ammattialan osaaja, hänen aiempia ammatteja ovat olleet koulutettu hieroja, IT-ala (1999-2013), myyjä (1990-95) ja kanttori (1989).

Osteopaatti opiskelija yrittäjänä

Jyrki kuvaa itseään: – Olen Jyrki Hänninen, rauhallinen ja leppoisa koulutettu hieroja ja neljännen vuoden osteopaattiopiskelija Osteopatiakoulu Atlaksessa. Tällä hetkellä Jyrki tekee töitä omalla vastaanotollaan Osteopatiaklinikka Omenassa. Monet oululaiset tuntevat paremmin Jyrkin aiemman firman Hierontajyrkin. – Hieronnan erikoisammattitutkinnon suoritin v. 2018 ja sitä työtä olen tehnyt useita vuosia, Hänninen kertoo.

Jyrki on yksi neljästä näkövammaisesta henkilöstä, joka aloitti Espoossa osteopaattiopinnot neljä vuotta sitten. Tämä ammatinvalinta ja pitkä täydennyskoulutus on uraa uurtavaa näkövammaisten keskuudessa täällä Suomessa.

Jyrki Hänninen kertoo lopputyöstään:”Lopputyöni nimi on Näkövammaisen osteopaatti opiskelijana – opas tuleville opiskelijoille ja opettajille” Oli ilo esitellä se opiskelukaverille ja opettajille.

Monen ammatin mies palasi eläkkeeltä opiskeluun ja työhön

Jyrkillä on useita ammatteja ja tutkintoja. Ennen koulutetun hierojan ammattia hän ehti olla työkyvyttömyyseläkkeellä, mutta mieli palasi vielä työelämään.

Jyrki toteaa: – Olen näyttänyt itselleni, että pystyn venymään ja muuttumaan eri ammateissa näkövammaisena! Olen aiemmin kouluttautunut ja työskennellyt hetken kanttorina, viisi vuotta myyjänä musiikkiliikkeessä ja 13 vuotta IT -alalla suhteellisen vaativissa tehtävissä näkövammaisena.

Pohdimme hänen kanssaan näkövammaisten kohtelua ja olemista työelämässä. Jyrki sanoo hieman huolestuneena: – On hieman sääli, että työmarkkinoilla on suurta ennakkoluuloa vammaisuutta kohtaan. Olen tosin omalla olemiselläni osaltani päässyt osoittamaan, että näkövamma ei estä osallisuutta ja osallistumista, kun on sitkeä ja haluaa oppia.

Jyrki jatkaa vielä nykytilanteesta toteamalla: – Vaikka olen nyt viitta vaille valmis osteopaatti ja haluan jatkaa tällä valitsemälläni tiellä, niin olen kiinnostunut tekemään tämän työn ohella IT-konsultointia oman yrityksen kautta.

Puhuessamme musiikista kertoo Jyrki: – Olisi mukava täällä Oulussa kokeilla myös musiikkialan töitä tai en sulje sitä kokonaan pois laskuista, ettenkö silläkin sektorilla jotain voisi tehdä projektiluontoisesti.

Kanttori ja musiikkiliikkeen myyjä

Aloitetaanpa alusta. Jyrki Hännisen ensimmäinen tutkinto oli opistotasoinen kanttorin tutkinto ja hän toimi Vihannissa kanttorina, kunnes siirtyi viideksi vuodeksi musiikkiliikkeeseen myyjäksi.

Lähes itse oppinut IT ammattilainen

Oltuaan myyjän töiden jälkeen pari vuotta työkyvyttömyyseläkkeellä Hänninen mietti mihin suuntaan jatkaa työelämässä. Tie johti Oulun Merikosken ammattiopiston aikuiskoulutukseen opiskelemaan mikrotukihenkilöksi. Taustalla tähän alaan hänellä oli pitkä harrastustoiminta ja kiinnostus. Harjoittelupaikan jälkeen hän oli töissä ensin Oulun yliopistolla Oulun normaalikoulussa, josta hän siirtyi yliopiston puolelle luonnontieteellisen tiedekunnan kansliaan ja biokemian laitoksen ATK-suunnittelijaksi, jossa hän kehitti supertietokoneen.

Tämän jälkeen Hännisen tie johti Hewlett Packardille ja Nokia konserniin. Näissä hän teki maailmanlaajuisia IT-konsultin ja IT-arkkitehdin tehtäviä. Jyrki lienee niitä harvoja näkövammaisia, joista on työtehtävien vuoksi tehty Suojelupoliisin taustaselvitys.

Lama ei lannistanut

Aikoinaan, kun maan laajuinen lama iski ja Jyrkin työt IT-alalla loppuivat, hän lähetti satoja hakemuksia kahden vuoden ajan. Työllistyminen tyssäsi kuitenkin viimeistään siihen, kun hän saapui haastatteluun valkoisen kepin kanssa. Se ei tuntunut IT-yrityksille sopivan, vaikka CV ja työhakemus vakuuttivatkin.

Hän oli hetken kuntoutustuella ja eläkkeellä. Jyrki jatkaa: – Mutta lannistuminen ei ollut minulle vaihtoehto, vaan vaihdoin alaa jo kolmannen kerran elämässäni ja aloitin täällä Oulussa koulutetun hierojan opinnot. Koulutetuksi hierojaksi valmistuin 2018 ja olen toiminut siinä siitä lähtien.

Moottoripyörästä luopuminen

1990-luku oli muutoksen aikaa Hänniselle. Hänen sanoin: – Tapasin nykyisen vaimoni Liisan ja siitä alkaen olemme kulkeneet yhtä matkaa. Jyrki jatkaa: – Vaikein asia 1990-luvun puolella välissä oli moottoripyörästä luopuminen. Se oli tuonut kuitenkin itsenäisyyttä ja vauhdin hurmaa.

Sairaudessa haastavinta ja masentavinta on sen eteneminen. Kyseessä on harvinainen, vain 200 miehellä Suomessa ilmenevä sairaus. Keskustelumme päättyy Jyrkin vahvaan tokaisuun: - Jatkan samalla periaatteella, kuin tapanani on, että peukaloita en pyörittele!

LUCIAN PÄIVÄN VIETTO SUOMESSA

Kirkkohallituksen sivusto

Suomessa Lucia-neito valitaan Folkhälsanin ja sanomalehti Hufvudstadsbladetin yhteistyöllä. Ne valitsevat ehdokkaat, joista valtakunnallinen Lucia-neito valitaan yleisöäänestyksellä. Äänestykseen liittyy keräys hyväntekeväisyyteen.

Lucian päivää vietetään Pyhän Lucian muistoksi vuosittain 13. joulukuuta. Muistopäivä kuuluu alun perin katoliseen pyhimyskalenteriin, mutta nykyisin sitä vietetään ennen kaikkea ruotsinkielisessä kulttuurissa. Perinteeseen kuuluu Lucia-neito, joka on pukeutunut valkoisiin vaatteisiin, punaiseen vyöhön ja kynttiläkruunuun ja pitää kädessään kynttilää.

Lucian päivä liittyy valon ja pimeyden taisteluun. Luciaa voi ajatella valontuojana, sillä juliaanisen kalenterin aikana 13.12. oli talvipäivänseisauksen päivä. Nykyisissä juhlatavoissa Lucian päivän kynttilänvalo saatetaan tulkita auringonpaisteen ja esimerkiksi ihmisten välisen lämmön vertauskuvaksi.

Helsingissä koko valtakunnan Lucia laskeutuu kauniisti Tuomiokirkon portaita alas kulkuessa. Tätä edeltää Jumalanpalvelus, jonka johdantosanoina voidaan käyttää Bo Setterlindin runoa (suomentanut Tuomo Valjus).

Pimeys älköön estäkö sinua etsimästä valoa!

Ja kun olet löytänyt sen, anna toisten nähdä se ja lämmitä sen loisteesta.

Jos tahdot valon säilyvän elävänä, sytytä sama kaipaus toisiin.

Sytytä rohkeuden valo pelon pimeyteen,
sytytä oikeuden valo lahjonnan pimeyteen,
sytytä uskon valo kieltämisen pimeyteen,
sytytä toivon valo epätoivon pimeyteen,
sytytä rakkauden valo kuoleman pimeyteen.
Sytytä valo!

HAASTATTELUSSA KAARINA KRISTO

Tuula Paasivirta

Toholammelais -syntyinen, nykyisin Vantaalla asuva, 70 -vuotias Kaarina Kristo, on toiminut työelämässä perushoitajana terveyskeskuksessa Kokkolassa ja Riihimäellä. Hänelle näkövammaisuus tuli yllätyksenä, kun hän sairastui glaukoomaan, sen vaikeammin hoidettavaan muotoon, ahdaskulmaglaukoomaan.

Autosta luopuminen oli iso haaste

Kaarina Kristo oli jo jäänyt eläkkeelle työstään. Kuitenkin hän jatkoi perushoitajana edelleen, kunnes huomasi, ettei löydä tavaroita enää. Hän pääsi lääkäriin tutkimuksiin ja glaukooma diagnoosi tuli suurena yllätyksenä. Kaarina Kriston sanoin: ”Se tuli minulle kuin salama kirkaalta taivaalta.” Kaarina muistelee haikeana: – Autosta ja autoilusta luopuminen oli minulle paljon vaikeampi juttu kuin työstä luopuminen. Autoilu oli minulle todella tärkeätä.

Suuri muutos keväällä 2024

Kaarina Kriston suuri ja akuutti suru tällä hetkellä on, että hänen näkövammansa on johtamassa sokeuteen. Kymmenen vuotta hän pärjäsi erittäin hyvin putkinäön kanssa, mutta keväällä 2024 tilanne paheni. Sairautta yritetään toki hoitaa joillakin tavoilla. Hoidosta Kristo toteaa: – Ei ole paljon mahdollisuuksia, mutta lääkärit haluavat kuitenkin yrittää.

Kristolle on tärkeätä, että näkövammaisasioita pidetään esillä ja hän toteaaakin kysyessäni hänen rohkeudestaan ja halustaan antaa haastattelu sairauden akuutissa vaiheessa: - Vaikka elän myrskyn silmässä juuri nyt sairauteni kanssa, halusin tästä kertoa. Minulle on hyvin tärkeätä, että näkövammaisten asioita pidetään esillä ja tuodaan julkisuuteen. Ja erityisesti sitä, mitä on elää näkövammaisena.

Seurakunnilla voisi olla enemmän toimintaa

Kaarina Kristo on osallistunut pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteiseen näkövammaistoimintaan Vantaan Pyhän Laurin Kirkon alueella sijaitsevalla Pakarituvalle. Siellä näkövammaiset tapaavat joka toinen keskiviikko. Ohjelmassa on ohjattu lenkki ja kahvitarjoilu. Yleensä on joku alustus, josta keskustellaan. Jonkin verran on vierailevia puhujia. Kristo toteaa: – Tämä on hauskaa toimintaa.

Kaarinan toive: – Olisi mukavaa, jos seurakunnat järjestäisivät enemmän toimintaa näkövammaisille. Toiminta Vantaalla on vähentynyt, kun eläkkeelle jääneen näkövammaistyön diakoniatyöntekijän tilalle ei palkattu ketään. Asun ihan kirkon vieressä ja siellä ei enää ole mitään toimintaa meille. Ennen oli. Olen siitä surullinen, harmittelee Kaarina Kristo.

Vertaistukea voi saada, jos pääsee liikkumaan

Kristo on käynyt joitakin kertoja Vantaan näkövammaiset ry:n toiminnassa. Vertaistuki olisi tärkeää, mutta heillä ei ole kovin paljon sellaista toimintaa, joka minua kiinnostaisi, sanoo Kristo, en halua osallistua vaikkapa ruuanlaittoon.

Käytännössä liikkumisnäön puuttuessa on vaikea lähteä liikkeelle, kun on vaara, että taksi jättää aivan väärään paikkaan. Kristo sanoo: – Tämä on todella vaarallista, taksi jättää mihin jättää.

Kamelin selkä voi katketa

Kristo haluaa kertoa esimerkin siitä, kuinka akuutissa tilanteessa pienikin vastoinkäyminen voi lamaannuttaa. Hän haki vammaisten pysäköintilupaa Trafilta. Kristo kertoo: – Sain kielteisen päätöksen, en tiennyt, että heillä oli siellä vanha lääkärintodistus, jossa oli liian pieni haitta-aste nykytilanteeseeni verrattuna. Kaarina jatkaa: ”Minua harmitti tämä erityisesti sen vuoksi, että kesällä 2024 lapsenlapseni olisi voinut kuljettaa minua juuri saadulla autollaan. Tällöin kesä olisi

ollut paljon mukavampi. Päätin, etten hae pysäköintilupaa enää ikinä uudestaan, kun ei ole enää kuljettajaakaan. Lapsenlapsi muuttaa pois lähialueelta.”

Vaikka Kristo totesi, että kielteinen pysäköintilupapäätös oli hänelle se korsi, joka katkaisi kamelin selän, rohkaisen häntä hakemaan pysäköintilupaa uudelleen. Kerron myös, että pysäköintilupaa voi käyttää silloinkin, kun kulkuvälineenä on taksi. Tämä oli Kaarina Kristolle uusi tieto. Jään toiveikkaaksi sen suhteen, että hän jaksaa vielä hakea lupaa, johon hänellä on oikeus.

Lyhyesti glaukoomasta

Glaukooma on krooninen ja etenevä silmäsairaus, joka vaurioittaa edetessään näköhermoa ja hermosäikekerrosta. Glaukoomaa on aiemmin kutsuttu myös nimillä silmänpainetauti tai viherkaihi. Glaukooma on tärkeää todeta ja hoitaa hyvissä ajoin, sillä hoitamattomana se voi johtaa merkittävään näön heikkenemiseen, näkökentän supistumiseen ja pahimmillaan silmän sokeutumiseen. Glaukooman toteaa ja hoitaa aina silmälääkäri.

VIRREN TARINA

Tauno Väinölä

13 Nyt sytytämme kynttilän

Nyt sytytämme kynttilän on erityisesti seurakuntien lapsityöhön tarkoitettu adventtilaulu. Pyhäkouluiissa, päiväkerhoissa jne. sen laulaminen liittyy tapaan sytyttää adventtikynttilät. Virsi kattaa koko adventtiajan: sunnuntai sunnuntain jälkeen sytytetään aina yksi kynttilä lisää. Virren sisältöön ei kuitenkaan ole edes yritetty mahduttaa eri adventtisunnuntain erityissanomaa ja -luonnetta. Lapselle virren aiheeksi riittää hyvin adventin pääteema: Jeesuksen odottaminen ja joulun lähestyminen. Lopussa helähtää evankeliumin kirkas ydin: "Me odotamme Jeesusta, / hän kaikki pelastaa." – Anna-Maija Raittilan suomennos julkaistiin ensi kerran Kotimaa-lehden Virsilipas-kirjoitussarjassa 1983.

Virren norjalainen kirjoittaja Sigurd Muri (1927-1999) oli koulutukseltaan arkkitehti. Hän vaikutti arkkitehtina Pohjois-Norjassa, toimi sitten 13 vuotta Norjan rakennushallituksessa ja lopuksi kirkkorakennuksista vastaavana virkamiehenä kirkollis- ja opetusministeriössä. Paitsi teoksia Norjan kirkkoarkkitehtuurista Muri julkaisi viisi runokokoelmaa.

Virrellä on niin meillä kuin Norjan virsikirjassa ruotsalaisen Emmy Köhlerin sävelmä, johon Muri laulunsa kirjoittikin. Sävelmä on nimittäin vanhastaan tuttu joululaulusta "Nyt syttyy valot tuhannet", johon Emmy Köhler sepitti myös sanat. Se ilmestyi ensi kerran Korsblomman-nimisessä joulukirjassa 1898 ja sisältyy Ruotsin uuteen virsikirjaan samoin kuin oman kirkkomme ruotsinkieliseen virsikirjaan (34 "Nu tändas tusen juleljus").

Emmy Köhler (o.s. Welin, 1858-1925) toimi kotiopettajana Köhlerin perheessä Smålannissa ja solmi avioliiton perheen pojan, varatuomari, myöh. kanslianeuvos Sven Köhlerin kanssa. Hän sepitti ja sävelsi lastenlauluja. Suomessa niistä tunnetaan myös joululaulu "Reippahasti käypi askelet".

Tauno Väinölä

Virsien alkukielisten nimien lähdeteoksena on käytetty Tauno Väinölän kirjaa "Virsi- ja laulukirjamme virret".

VIRSI 13 SANAT

1.

Nyt sytytämme kynttilän,
se liekkiin leimahtaa.
Me odotamme Jeesusta,
seimessä nukkuvaa.

2.

Nyt syttyy toinen kynttilä
ja valo laajenee.
Suo Isä tänne Jeesuksen,
se hetki lähenee.

3.

Nyt loistaa kolmas kynttilä,
niin kirkas, kutsuva.
Oi, kohta meille kuningas
jo syntyy tallissa.

4.

Nyt syttyy neljäs kynttilä,
jo joulu sarastaa.
Me odotamme Jeesusta,
hän kaikki pelastaa.

JUKKA SARIOLAN MUISTOLLE 1963–2024

Muistokirjoitus muokattu Lihastautiliito ry ja Heta ry, Henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto ry:n muistokirjoituksista. Muokkaaja ja muistojen täydentäjä Tuula Paasivirta

Lihastautiliiton kunniapuheenjohtaja, Hetan valtuuston puheenjohtaja Jukka Sariola menehtyi sairauskohtaukseen pyhäinpäivänä. Tieto on sekä yllättävä että pysäyttävä.

Jukka Sariola oli vuosikymmenien ajan mukana Lihastautiliiton toiminnassa, ja ensimmäistä kertaa hänet valittiin puheenjohtajaksi vuonna 2001. Ura varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana jatkui aina vuoteen 2014 saakka. Liiton kunniapuheenjohtajuus Jukalle myönnettiin vuonna 2016.

Lihastautiliiton lisäksi Jukka Sariolan ura vammaisvaikuttamisen kentällä on poikkeuksellisen laaja. Hän on toiminut mm. valtakunnallisen sosiaali- ja terveysalan eettisen neuvottelukunnan ETENEn sekä Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANEN jäsenenä, Valtakunnallisessa

vammaisneuvostossa sekä monissa Harvinaiset sairaudet -työryhmissä ja Hengityshalvauspotilaiden hoidon valtakunnallisen asiantuntijatyöryhmän jäsenenä.

Hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden asiat olivat Jukalle tärkeitä, ja näkyivät sekä vaikuttamistyössä että Hengitystuki ry:n toiminnassa. Hengityslaitteen käyttäjän arki ja henkilökohtaisen avun merkitys vaikeavammaisen ihmisen elämään näkyi myös Sariolan viimeiseksi jääneessä kirjassa Konehengittäjä ja assistentti. Kaikkiaan Jukka Sariola kirjoitti elämänsä aikana neljä kirjaa.

Jukan panos Heta-liitossa oli mittaamattoman arvokas, ja ennen kaikkea hän oli monille rakas ja tärkeä henkilö. Monien vammaisverkostojen jäsenille jää monia yhteisiä muistoja sekä perintö väsymättömästä työstä yhdenvertaisemman yhteiskunnan puolesta. Jukka näytti omalla esimerkillään, miten rikasta ja täyttä elämää voi elää siitä huolimatta, että elää hengityslaitteen varassa ja avustajat apunaan 24/7.

Itselleni hyvin vaikuttava lukukokemus Jukan kirjoista on ollut Ystäväni Seija – kutsumuksena Afganistan. Kirja voitti vuoden kristillinen kirja -palkinnon 2015 sekä myös yleisöäänestyksen. Kirja kertoo Sariolan ystävydestä Seija Järvenpään, joka sai surmansa Afganistanissa vuonna 2014 ollessaan maassa kehitysyhteistyössä. Mieleeni on myös jäänyt tapaamisemme Vantaan Herättäjäjuhilla 2016, jolloin haastattelin ja valokuvasin Jukkaa Kristilliseen mediaan.

Sariola toimi aktiivisesti myös kirkon piirissä, ja teki siellä näkyvää työtä saavutettavuuden eteen. Pitkäaikainen työ Kirkon saavutettavuuden ja vammaisuuden neuvottelukunnan puheenjohtajana toi Sariolalle Kirkkohallituksen myöntämän Pro Diaconia -mitalin vuonna 2023.

Jukka Sariola juhlisti alkuvuonna 60-vuotissyntymäpäivään Kohti yhdenvertaista yhteiskuntaa – vammaiset henkilöt hyvinvointivaltiossamme -juhlaseminaarilla. Tilaisuuden aluksi Sariolalle luovutettiin vuonna 2023 myönnetty Suomen Leijonan ansioristi tunnustuksena vaikuttamistyöstä. Kunnianosoitusta Jukalle olivat yhdessä hakeneet Hengitystuki ry, Heta-liitto ja Lihastautiliitto.

Lämmin osanotto Jukan perheelle, läheisille ja ystäville. Jukan poismeno jättää vammaisvaikuttamisen kentälle ison aukon, mutta elämäntyö jatkuu muiden kantamana edelleen.

SOKEUTUMINEN EI KATKEROITTANUT

Tuula Paasivirta

Vantaanlainen Matti (Kari-Matti) Piirainen oli elänyt 49 vuotta yhden silmän kanssa hyvää monipuolista elämää. Lapsuuden sairaus oli vienyt toisesta silmästä näön, mutta toisella silmällä hän näki normaalisti. Viisikymppisenä hänen näkönsä yllättäen sumeni ja hänestä tuli sokea.

Näkövammaiseksi määritellään henkilö, jonka paremman silmän laseilla korjattu näöntarkkuus on heikompi kuin 0.3, ja sokeaksi henkilö, jonka paremman silmän laseilla korjattu näöntarkkuus on alle 0.05 tai näkökenttä on supistunut halkaisijaltaan alle 20 asteeseen, tai jos toiminnallinen näkö on jostain muusta syystä vastaavalla tavalla heikentynyt. Sokeaksi katsotaan henkilö, joka ei pysty tai näe liikkua tuntemattomissa paikoissa. Mattikin puhuu siitä, että hänellä on liikkumisnäkö tallella eli hän pystyy liikkumaan tutuissa paikoissa.

Tavallinen nuoruus

Nuorena Matti opiskeli merkonomiksi Järvenpäässä ja sai ajokortinkin. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen hän oli myös juttutoimittajana sanomalehdessä. Tämä oli aikana, jolloin hän etsi omaa tulevaa ammattiaan eli mikä hänestä tulee isona. Valmistuttuaan kauppaopistosta hän oli pitkään töissä perintätoimistossa.

Juuri ennen sokeutumista lähihoitajaksi

Ennen sokeutumista Matti oli vaihtanut alaa tiedottajasta lähihoitajaksi. Perintätoimiston työtehtävien jälkeen hän oli ollut Vantaan kaupungilla vuosia tiedottajana. Juuri ennen lähihoitajan opintoja ja niiden aikana hän oli monessa hoitoalan työtehtävissä, jotka pohjustivat tulevaa ammattia. Opinnot hän sai lähes valmiiksi, mutta ennen sokeutumistaan hän ei ehtinyt käytännössä juurikaan toimia lähihoitajan ammatissa.

Ratkaiseva muutos yllättäen 2013

Vuonna 2013 tapahtui Matin elämässä yllättävä käänne. Hänelle tuli silmien verisuoniperäinen sairaus. Matin sanoin: – Näköni alkoi heiketä yllättäen. Ensin ihmettelin, kun en nähnyt enää portaita silloisella Tikkurilan rautatieasemalla. Hakeuduin silmälääkäriin, joka ohjasi HUS:in Silmäklinikalle. Matti jatkaa edelleen: – Sairautta koetettiin saada asettumaan kortisonilla, mutta kuitenkin näköni vain heikkeni sokeuteen saakka. Sairauden syytä ei tiedetä, mutta se ei ole perinnöllinen.

Ei katkeruutta

Matin kanssa on mukava jutella, kun hänestä huokuu, ettei hän ole katkera omasta kohtalostaan, vaikka elämä toi tänä vuonna edelleen lisää tummia sävyjä kotona tapahtuneen tapaturman vuoksi. Haastattelen Mattia puhelimitse ja hän vastaa Katriinan sairaalasta ja odottaa pääsyä kotiin Vantaan Tikkurilaan.

”Asioille, joille ei mitään voi, niihin täytyy vain sopeutua”, sanoo Matti realistisesti. Matti pitää itseään onnekkaana, ettei hän ole katkeroitunut kohtalostaan. Matti toteaa: – Sopeutuminen on oman pään sisäinen asia ja myös aika on auttanut minua sopeutumaan. Tämän vuoksi hän ei halua antaa muille sokeutuille ohjeita selviytymiseen. Matilla on paljon hyvää sisältöä elämässä. Hän jatkaa: – Teen vapaaehtoistyötä ja soitan säännöllisesti yksinäisille ihmisille. Vertaistuki ryhmät ovat tärkeitä minulle. Toki myös musiikki on merkityksellinen osa elämäni, kuuntelen äänikirjoja ja tapaan monenlaisia ihmisiä.

Näkövammaistaidot entisestä Arlasta ja liriksestä

Matti sai silloisesta espoolaisesta Arlainstituutin (nykyään Ammattiopisto Live) valmentavalta linjalta näkövammaistaitoja elämäänsä. Siellä hän oli muutaman ikäisensä kanssa ja mukana samassa ryhmässä oli myös parikymppisiä nuoria. Heidän elämäänsä vanhemmat opiskelijat pohtivat toisinaan, kun heitä itseään auttoi elämän kokemus. Nuorten tilannetta Matti kuvaa haastavammaksi kuin omaansa: – Heillä oli vielä elämä edessä ja kyse oli myös tulevasta toimeentulosta. Matti kävi myös Helsingin Itäkeskuksessa sijaitsevassa Iirikeskuksessa kuntoutuskursseilla ja tällaisille kuntoutuskursseille on mahdollista päästä myös tulevaisuudessa.

Pakarituvalle hiljentymässä

Vantaalla kokoontuu Pyhän Laurin kirkon alueella sijaitsevassa punaisessa, tunnelmallisessa Pakarituvalle pari kertaa kuukaudessa joukko pääkaupunkiseudun näkövammaisia. Sinne Mattikin löysi tiensä.

Kysyessäni Mattin suhdetta kirkkoon, hän toteaa, että hän on tavallinen tapakristitty, mutta hän käy mielellään Pakarituvalle. Ja Matti jatkaa: – On mukava rauhoittua ja minua ei yhtään haittaa tilaisuuksiin kuuluva uskonnollinen ohjelma. Se on mielestäni ihan fine.

OLETKO SEURANNUT JEESUSTA?

Ulla Oinonen

Kirjoittaja on Kirkon Ulkomaanavun asiantuntija ja pappi.

Lähde www.evl.fi, Sana sinulle.

Jeesus pyysi seuraamaan itseään. Tämä Raamatun suora kehoitus: ”Seuraa minua” on monille tuttu lause. Mutta mitä oikeastaan tarkoittaa Jeesuksen seuraaminen? Ja mihin ja kenen luokse hän kutsui menemään? Kutsuttuaan seuraansa Jeesus oli heidän kanssaan, joita katsottiin pahasti ja joiden seuraa kartettiin. Tätä toimintaa paheksuttiin ja pidettiin ajan oppineiden mukaan vääränä. Tähän paheksuntaan Jeesuksen yksiselitteinen vastaus oli: ”Armahtavaisuutta minä tahdon, en uhrimenoja.”.

Mihin siis Jeesus kutsuu tänään sinua? Hän kutsuu katsomaan lempeästi silmiin toista ja toisenlaista elämäntilannetta. Hän kutsuu istumaan samaan pöytään ja olemaan samalla tasolla ihan jokaisen kanssa. Hän ei kutsu paheksumaan tai arvostelemaan. Kun ihminen uskoo omaan arvoonsa ja arvostaa itseään, niin sen kautta hän oppii arvostamaan muita. Ihminen oppii katsomaan itse myös toista lempeästi silmiin ja hyväksymään, eikä kostamaan omaa pahaa oloaan.

Milloin olet viimeksi seurannut Jeesusta? Milloin on sinun vierelläsi ihminen tuntenut itsensä hyväksi, kokonaiseksi ihmiseksi? Milloin olet rohkaissut, antanut toivoa ja tukenut toista? Milloin on vieressäsi oleva ihminen löytänyt sen kautta voiman omasta itsestään jatkaa, sen sijaan, että antaisi periksi?

Ja koska viimeksi sinun vierelläsi on ollut ihminen, joka on katsonut sinua silmiin ja rohkaissut? Mistä olet saanut voimaa ja toivoa tulevaisuuteen? Kenen sanat ovat saaneet jatkamaan eteenpäin? Kenen toivoisit olevan vierelläsi nyt?

Kuule ajatukseni. Etsin yhteyttä.

Ohjaa käteni. Sylini on tyhjä.

Vie minut perille. Seurassasi enää en etsi turhaan.

Aamen.

LOPPURUKOUS VIRSI 31:3

virsi 31 säkeistö 3

Vapahtajamme Jeesus Kristus.

Sinä olet samaan aikaan seimen pieni lapsi ja rauhanruhtinas.

Anna joulurauhan tavoittaa kaikki kansat.

Tule toivoksi toivottomuuteen, sovinnoksi riitojen keskelle.

Herätä ihmisissä yhteisvastuun ja auttavaisuuden mieltä.

Tee joulustamme todellinen juhla sinun kunniaksesi.

LOPPUSANAT

Saavu Kirkkoposti 3/2024 päättyy tähän. Kiitos, kun kuuntelit. Lehden luki Tuula Paasivirta

Hyvää adventtia ja joulua. Siunausta vuoteen 2025.